

[Undervisningsministeren.]

Noget sådant er ikke realistisk — og nok så væsentligt: det vil ikke være rigtigt at gennemføre.

Jeg anerkender den idealistiske betragtning, som ligger bag ønsket om 12-årig enhedsskole, som det føres frem f. eks. af Danske Studerendes Fællesråd. Kort kan synspunktet vel sammenfattes i dette, at alle unge skal have en omfattende almen uddannelse, til de er omkring 19 år, og først derefter skal de træffe deres uddannelses- og erhvervsvalg. Det spiller med ind her, at man forventer, at de unge så vil træffe deres valg selvstændigt og uafhængigt af miljø- og forældreindflydelse.

Det er jo ikke noget nyt, at en ung generation vil bryde broerne af til den foregående generation. At kaste familiens åg af sig, som det hed i en tidligere tids blomstrende sprog, er et velkendt ønske i generationsopgør, men forholdet forældre-børn er nu ikke givetvis så spændt. Det kan også være harmonisk.

Det, der må tilstræbes for de unge efter undervisningspligtens ophør, når vi får 9 års undervisning, er en bedre afbalancering af uddannelsestilbuddene og et mindre stift system, så overgangsmulighederne mellem uddannelser og erhverv øges. Vi skal have tilbud om gymnasieuddannelse, om HF-uddannelse, om afgangsprøver fra 9. og 10. klasse på forskelligt niveau både under og over det nuværende realeksamensniveau, som det er nævnt i bemærkningerne til 9 punkts programmet, og vi skal have de faglige og erhvervsbetonede uddannelser gjort mindre stive og have givet dem et større indhold af almen uddannelse. Det sidste skylder vi de unge, der vælger denne uddannelse, og det er også et krav, der må imødekommes på baggrund af hele erhvervsudviklingen, som forudsætter større almen viden ved siden af den fagprægede kunnen.

Netop lærlingeuddannelsen trænger sig på med krav om en reform. Forskellige udvalg arbejder med sådanne reformer, forsøg er i gang i jern- og metalindustrien, og

andre brancher er ved at være klar til lignende forsøg. Fælles for dem bliver antagelig en samvirken mellem teoretisk og praktisk uddannelse tilrettelagt sådan, at den egentlige specialisering på fagområdet først indtræder ret sent i uddannelsen. Det vil bevirke, at den unge får bedre grundlag for sit valg og større muligheder for erhvervs-skifte senere.

Det bliver en af de væsentlige opgaver i 1970'erne at udforme et sådant bredt tilbud af uddannelsesmuligheder til de 16—19-årige, så at skellet mellem almindende og erhvervspræget uddannelse yderligere reduceres.

Atter her må jeg fremhæve værdien af det tilbud, der gives af de frie skoleformer. Det må ikke savnes. Og så vil jeg gentage, at det vil være forkert at gøre uddannelse på disse alderstrin obligatorisk.

Man må ikke tro, at de unge i 16 års alderen alle som én vil være indstillet på at fortsætte en skolegang. Mange af dem, vel de fleste, vil ønske at kunne bestemme selv. At prøve kræfter på praktiske opgaver er også et ønske hos de unge. Jeg er bange for, at ønsket om 12 års undervisningspligt er præget alt for stærkt af unge med afgjorte interesser og anlæg for teoretisk uddannelse og med tradition for sådan uddannelse, selv om jeg som sagt anerkender den idealistiske tankegang, der ligger bag.

Målet må være den brede vifte af uddannelsestilbud og smidighed i uddannelses-systemet, både hvad overgangsmuligheder angår, og hvad angår adgang til på et senere alderstrin at indhente, hvad man måtte ønske at indhente.

Danske Studerendes Fællesråd har nylig i en henvendelse til mig opfordret til, at der nedsættes en mindre arbejdsgruppe i undervisningsministeriet til at koordinere uddannelserne for de 16—19-årige. Man vil forstå af, hvad jeg har sagt i det foregående, at jeg ikke er enig i et og alt med de studerendes ønsker om de 16—19-åriges uddannelse, men jeg er enig med dem om, at en arbejdsgruppe bør se på de nævnte proble-